

Järstads kyrkogård
Folkungabygdens pastorat

Föreskrifter för utformning av gravplatser

Innehåll

Allmänt	4
Föreskrifternas syfte	4
Ansökan om gravanordning.....	4
Montering och placering.....	4
Järstads kyrkogård	5
Typområden för gravplatser	6
Typområde 1: Övervägande äldre gravvårdar och s.k. familjegravplatser.....	6
Typområde 2: Enhetligt rygghäcksområde med lågbreda gravvårdar.....	7
Typområde 3: Blandad karaktär med äldre och nyare gravvårdar	7
Gravplatsföreskrifter för typområde 1	8
Gravplatsföreskrifter för typområde 2	12
Gravplatsföreskrifter för typområde 3	16
Definitioner	20
Vad säger lagen?	21
Begravningslagen	21
Kulturmiljölagen.....	21
Kontaktuppgifter	22

Senast uppdaterad 2024-01-22

Allmänt

Föreskrifternas syfte

- Gravplatsföreskrifterna är en beskrivning av de villkor som gäller utformandet av gravvårdar och gravvårdsanläggningar på Järstad kyrkogård.
- Gravvårdar monterade innan dessa föreskrifter trädde i kraft, och som avviker från nedan angivna villkor, är undantagna bestämmelserna. Framtida förändringar på dessa är dock inte undantagna bestämmelserna.
- Föreskrifterna ska fungera som ett underlag för pastoratet att pröva gravvårdsansökningar och som ett stöd för anhöriga i valet av en ny gravplats.
- Gravplatsföreskrifternas syfte är att värna om kyrkogårdens kulturhistoriska värden och karaktär.

Ansökan om gravanordning

- Innan gravvård och gravanordning sätts upp ska de godkännas av Folkungabygdens pastorat.
- I bedömningen av ansökan om att montera en gravvård/gravvårdsanläggning har pastoratet en skyldighet att beakta kyrkogårdens karaktär enligt kulturmiljölagen.
- Pastoratet kan undantagsvis godkänna gravvårdar och gravanordningar som strider mot nedan angivna villkor om de bedöms ha ett särskilt högt konstnärligt eller arkitektoniskt värde eller andra särskilda skäl.
- Gravvårdens och gravanordningens utformning och text får inte vara kränkande eller nedsättande, eller kunna väcka anstöt hos besökare eller andra gravrättsinnehavare.
- Gravrättsinnehavaren, eller dennes ombud, ska skicka in en ansökan till Folkungabygdens pastorat. Blankett för ansökan kan erhållas via e-post eller hämtas på pastorsexpeditionen.
- Ej godkända ansökningar kan överklagas till Länsstyrelsen.

Montering och placering

- Montering ska utföras enligt Centrala gravvårdskommitténs (CGK:s) aktuella monteringsanvisningar för gravvårdar. Alla former av gravanordningar ska vara helt demonterbara och kunna tas bort.
- Gravvård och annan gravanordning placeras enligt anvisning av ansvarig personal på kyrkogården.
- Gravvårdar som ursprungligen monteras som stående får inte vid senare skede läggas ner permanent.

Järstads kyrkogård

Järstads kyrka och kyrkogård har sitt ursprung från 1200-talet, då den första kyrkan uppfördes på platsen. Kyrkogården ligger i det bördiga jordbrukslandskapet på östgötaslätten, där landsvägarna till Vallerstad, Öjebro och Skänninge möts. Trakten är rik på fornlämningar och är sedan länge en bygd där jordbruk utgör en viktig näring. Kyrkogården är liten och består av ett enda kvarter som omger kyrkan. Sedan kyrkogårdens utvidgning på 1800-talet är utbredningen något större söder och väster om kyrkan.

Kyrkan och kyrkogården tillsammans med kyrkogårdsmuren och grindpartiet, utgör en samlad kyrkomiljö med höga kulturhistoriska värden. Av stort kulturhistoriskt värde är de bevarade gravvårdarna och gravanordningar, främst från 1800-talets andra hälft och framåt, samt gravplatser med bevarad omgärdning och grusbeläggning. De förmedlar tidsdjup, visar gravkulturen under 1800-talet och 1900-talet och genom inskriptioner berättar de om livet och verksamheterna i bygden. Av särskilt högt värde är de bevarade gravvårdarna från 1600-talet. Även det karaktärsfulla området söder om kyrkan, där tujahäckarna utgör ett relativt modernt tillägg i kyrkogårdsmiljön typiskt för mitten/andra halvan av 1900-talet är ett kulturhistoriskt värdefullt inslag i kyrkogårdsmiljön.

Olika tiders ideal för utformning av kyrkogårdar har på olika vis gjort avtryck på Järstads kyrkogård. Genom att väga samman kyrkogårdens framträdande delar, såsom omgärdning och ingångar, kvarters- och gravplatsindelning, gravanordningarnas utformning, gångsystem samt träd- och häckstrukturer kan den delas in i tre karaktärsområden:

- Området söder om kyrkan
- Gräsområdet väster och norr om kyrkan
- Den yttre gravraden i öster, väster och norr samt områdena närmast söder om kyrkan

Karaktärsområdena finns beskrivna i kyrkogårdens vård- och underhållsplan.

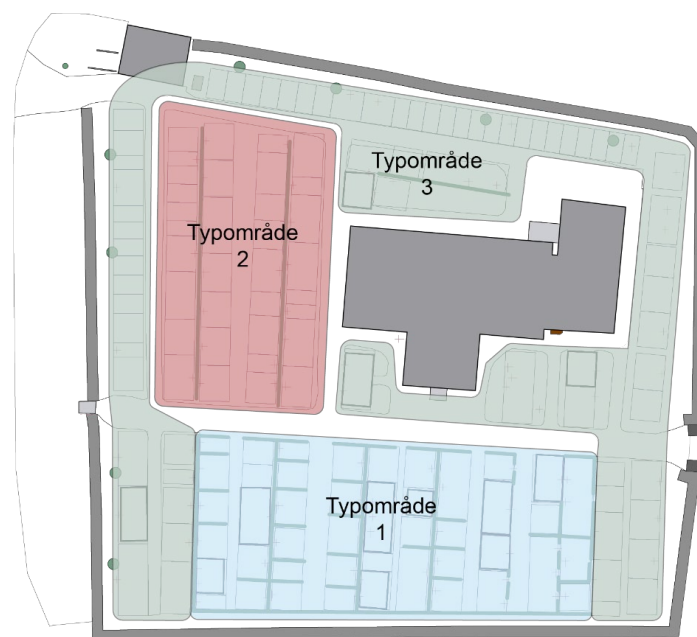

Kyrkogårdskarta: Järstads kyrkogård, 2023

Typområden för gravplatser

Till grund för utformningen av gravplatsföreskrifterna har gravområdenas värden och karaktärer legat, samt hur områden särskiljer sig till följd av olika tiders gravkulturer och influenser. Utifrån detta är kyrkogårdens gravområden indelade i typområden för gravplatser, där varje område har egna gravplatsföreskrifter.

Typområdena för gravplatser kan på många kyrkogårdar överensstämma med karaktärsområden, men inte alltid. På Järstad kyrkogård finns tre typområden för gravplatser, med snarlik indelning som karaktärsområdena.

Kyrkogårdens typområden för gravplatser (typområde 1-3)

Typområde 1: Övervägande äldre gravvårdar och s.k. familjegravplatser

Gravplatserna 21–111.

Mycket karaktärsskapande för området är de enhetliga tujahäckarna som kringgärdar de flesta gravplatser. På några gravplatser finns stenramar innanför häcken. Gravplatserna är stora, s.k. äldre familjegravplatser. Bland gravvårdarna finns en hög andel gravvårdar från slutet av 1800-talet och det tidiga 1900-talet bevarade. De är av högsmala modeller med stor variation i utförandet och ofta med påkostad och hantverksmässigt utförd dekor. På några gravplatser finns lågbreda gravvårdar typiska för 1900-talets mitt och framåt.

Tujahäckar som kantar gravplatserna

Högsmala gravvårdar

Typområde 2: Enhetligt rygghäcksområde med lågbreda gravvårdar

Gravplatserna 151–208.

Området har en enkel och enhetlig karaktär där gravområdet utgörs av en obruten gräsyta med låga rygghäckar mellan gravraderna. Gravvårdarna är lågbreda (s.k. portfölj-modell), ofta anspråkslösa modeller med sparsam text och dekor från tiden omkring 1900-talets mitt och framåt.

Området från nordväst

Lågbreda gravvårdar framför rygghäckarna

Typområde 3: Blandad karaktär med äldre och nyare gravvårdar

Gravplatserna 1–20, 112–150, 209–264.

Området har en skiftande karaktär, till stora delar präglad av en variation av gravvårdar från olika tider. Gravvårdarna är framför allt högsmala gravvårdar från det tidiga 1900-talet, lågbreda gravvårdar från tiden kring 1900-talets mitt och modernare gravvårdar flera med friare, ofta asymmetrisk form. I området närmast söder om kyrkan och i kyrkogårdens nordöstra hörn finns även ännu äldre gravvårdar bevarade, den äldsta från 1603. Ett fåtal gravplatser har grusbeläggning och omgärdande gravramar, i övrigt är samtliga gravplatser lagda i gräs.

Gravplatsindelningen i den yttre gravraden, med gravvårdarna riktade in mot kyrkogården är en för trakten vanligt förekommande indelning som fick sitt genomslag kring 1800-talets andra hälft. Gravplatserna var avsedda för större platser och försågs ofta med påkostade gravanordningar. Denna tradition är idag skönjbar genom gravvårdarnas orientering in mot kyrkogården och de bevarade äldre gravvårdarna.

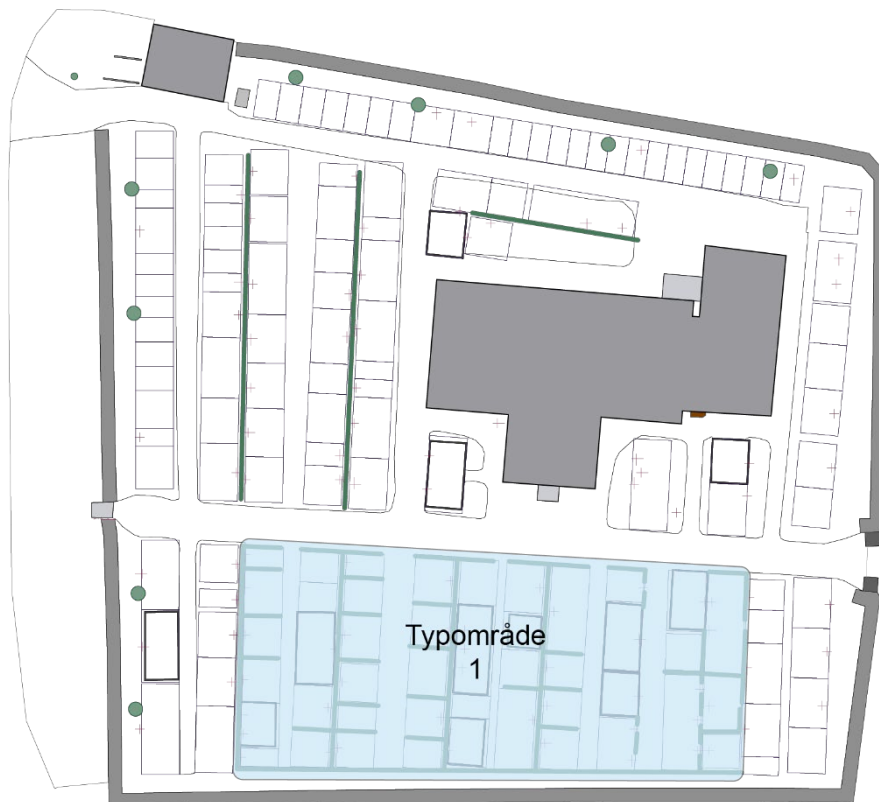

Den yttre gravraden, läng kyrkogårdens östra sida

Del av området direkt söder om kyrkan

Gravplatsföreskrifter för typområde 1

Föreskrifter för området

I typområdet kan stående och liggande gravvårdar monteras. Gravvårdar av naturstensmodell tillåts inte.

Föreskrifter för gravplatsen

Befintliga gravramar och omgärdande häckar ska behållas.

Gravplatsers ytbeläggning ska vara naturgrus i samma kulör och fraktion som befintligt.

Gravplatser får förses med gravramar och/eller staket.

Föreskrifter för gravvården

Illustrationsbilderna nedan visar enbart exempel på utförande.

Gravvårdar ska följa samma enkla klassiska formspråk som övriga gravvårdar på området.

Godkänt material på gravvård är sten, smide, gjutjärn eller trä. Utsmyckning eller text på gravvård kan utöver dessa material även vara av exempelvis brons, koppar eller glas.

Gravvårdar av smide, gjutjärn, glas eller trä får målas i svart, vitt eller i dämpad naturlig kulör. Färgifyllning och förgyllning av text och mindre dekor är tillåtet. Exempel på önskad kulör ska bifogas ansökan.

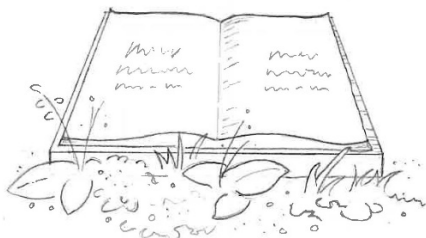
Stående gravvård

Exempel på utförande

<p>Storlekar</p>	<p><i>Enkelgravar</i> <u>Höjd min:</u> 80 cm <u>Bredd max:</u> 100 cm</p>	<p><i>Dubbelgravar och större</i> <u>Höjd min:</u> 80 cm <u>Bredd max:</u> 2/3 av gravpl. bredd</p>
<p>Rabatt</p>	<p>Rabatt får anordnas kring gravvården på gravplatsens bakre del, eller framför gravvården. Rabatt får förses med blomsterlist av naturstensmaterial. Växter får inte planteras så att befintliga häckar skadas, exempelvis genom spridning eller utskuggning.</p> <p><i>Storlek för rabatt kring gravvård</i> <u>Bredd max:</u> lika bred som gravplatsen. <u>Längd max:</u> 60 cm, dock inte mer än 40 cm framför gravvården.</p> <p><i>Storlek för rabatt framför gravvård</i> <u>Bredd max:</u> lika bred som gravvården. <u>Längd max:</u> 40 cm.</p> <p><i>Planteringslåda</i> Planteringslåda får användas som rabatt. En planteringslåda får placeras framför gravvården.</p> <p><i>Växter</i> Prydnadsbuskar, rosor, perenner eller säsongblommor får planteras i rabatten eller som solitär bredvid gravvården. <u>Höjd max, i rabatt:</u> 50 cm. <u>Höjd max, solitär:</u> 100 cm.</p>	

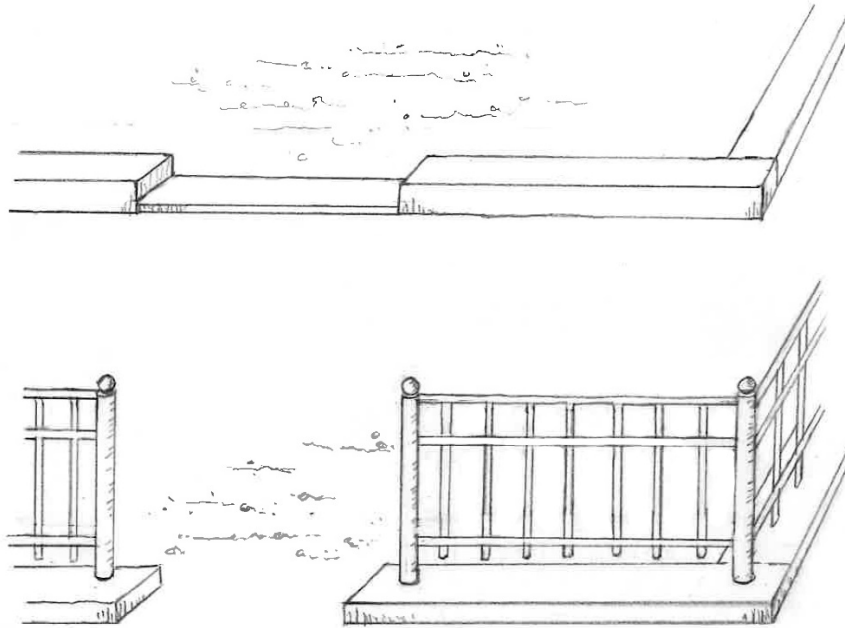
Liggande gravvård

Exempel på utförande

<p>Storlekar</p>	<p><i>Enkelgravar</i> <u>Bredd max:</u> 90 cm <u>Längd min:</u> 50 cm <u>Längd max:</u> 2/3 av gravpl. längd <u>Tjocklek min:</u> 10 cm</p>	<p><i>Dubbelgravar och större</i> <u>Bredd max:</u> 2/3 av gravpl. bredd <u>Längd min:</u> 50 cm <u>Längd max:</u> 2/3 av gravpl. längd <u>Tjocklek min:</u> 10 cm</p>
<p>Rabatt</p>	<p>Rabatt får anordnas kring gravvården på gravplatsens bakre del, bakom eller framför gravvården. Rabatt får förses med blomsterlist av naturstensmaterial. Växter får inte planteras så att befintliga häckar skadas, exempelvis genom spridning eller utskuggning.</p> <p><i>Storlek för rabatt bakom eller kring gravvård</i> <u>Bredd max:</u> lika bred som gravplatsen. <u>Längd max:</u> 60 cm.</p> <p><i>Storlek för rabatt framför gravvård</i> <u>Bredd max:</u> lika bred som gravvården. <u>Längd max:</u> 40 cm.</p> <p><i>Planteringslåda</i> Planteringslåda får användas som rabatt. En planteringslåda får placeras bakom eller framför gravvården.</p> <p><i>Växter</i> Prydnadsbuskar, rosor, perenner eller säsongblommor får planteras i rabatten eller som solitär bredvid gravvården. <u>Höjd max, i rabatt:</u> 50 cm. <u>Höjd max, solitär:</u> 100 cm.</p>	

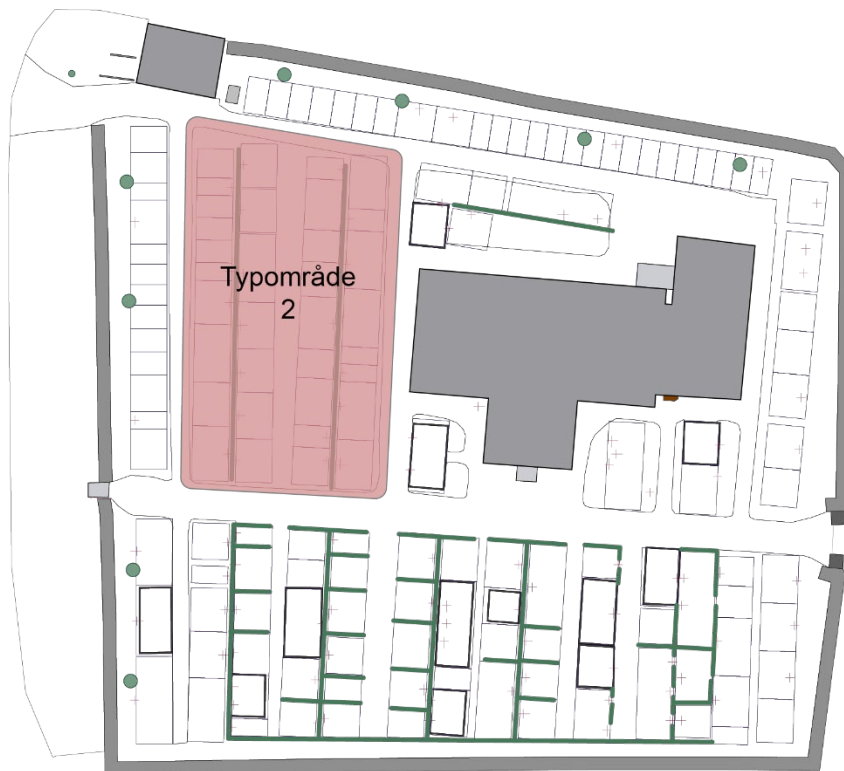
Gravanordningar

Exempel på utförande; gravram och gravram med staket

<p>Gravram</p>	<p>Gravram ska vara av naturstensmaterial i obrutna längder, dock är ett nedsänkt tröskelstycke önskvärt. Gravram ska monteras längs gravplatsens yttermått. Vid häck monteras gravram utanför häckbredden (nyklippt bredd). Monteringsarbetet får inte orsaka skador på häcken.</p> <p><i>Storlekar</i> <u>Höjd max:</u> 10 cm (ovan mark, in- och utsida). Dekordelar, som hörnstenar eller liknande får vara max 50 cm höga. <u>Bredd max:</u> 25 cm.</p>
<p>Staket</p>	<p>Staket ska vara av målat smide eller gjutjärn. Det ska hantverksmässigt vara av hög kvalitet och ge ett bearbetat intryck. Staket ska monteras längs gravplatsens yttermått, fristående eller på gravram. Vid häckar monteras staket med minst 20 cm avstånd till häck (nyklippt). Monteringsarbetet får inte orsaka skador på häcken.</p> <p><i>Storlekar</i> <u>Höjd max:</u> får ej överstiga omgivande häckar (nyklippt höjd).</p>
<p>Övriga anordningar</p>	<p>Andra typer av gravanordningar som ej beskrivs ovan, kan godkännas av pastoratet om de bedöms ha ett särskilt högt konstnärligt eller arkitektoniskt värde eller andra särskilda skäl.</p>

Gravplatsföreskrifter för typområde 2

Föreskrifter för området

I typområdet kan stående och liggande gravvårdar samt gravvårdar av naturstensmodell monteras.

Föreskrifter för gravplatsen

Gravplatsers ytbeläggning ska vara gräs. Inga gravanordningar annat än gravvårderna är tillåtna.

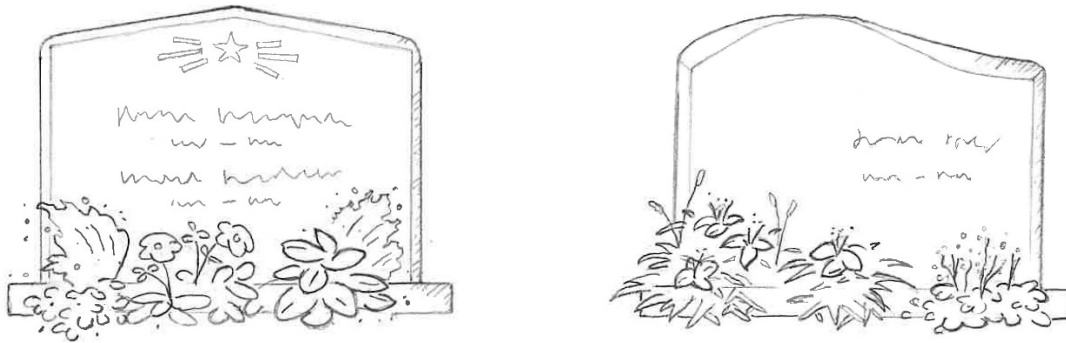
Föreskrifter för gravvårderna

Illustrationsbilderna nedan visar enbart exempel på utförande.

Godkänt material på gravvård är sten, smide, gjutjärn, glas eller trä. Utsmyckning eller text på gravvård kan utöver dessa material även vara av exempelvis brons eller koppar.

Gravvårdar av smide, gjutjärn, glas eller trä får målas i svart, vitt eller i dämpad naturlig kulör. Färgifyllning och förgyllning av text och mindre dekor är tillåtet. Exempel på önskad kulör ska bifogas ansökan.

Stående gravvård

Exempel på utförande

Storlekar

Höjd max: 80 cm
Bredd max: 80 cm

Rabatt

Rabatt får anordnas kring gravvården på gravplatsens bakre del, eller framför gravvården. Rabatt får förses med blomsterlist av naturstensmaterial. Växter får inte planteras så att befintliga häckar skadas, exempelvis genom spridning eller utskuggning.

Storlek för rabatt kring gravvård

Bredd max: lika bred som gravplatsen.

Längd max: 60 cm, dock inte mer än 40 cm framför gravvården.

Storlek för rabatt framför gravvård

Bredd max: lika bred som gravvården.

Längd max: 40 cm.

Planteringslåda

Planteringslåda får användas som rabatt. En planteringslåda får placeras framför gravvården.

Växter

Prydnadsbuskar, rosor, perenner eller säsongblommor får planteras i rabatten eller som solitär bredvid gravvården.

Höjd max, i rabatt: 50 cm.

Höjd max, solitär: 100 cm.

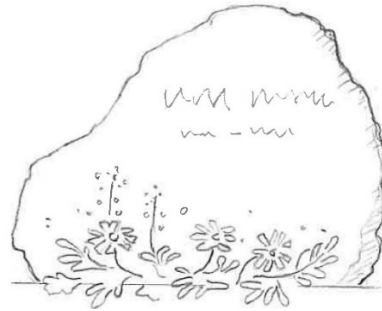
Liggande gravvård

Exempel på utförande

Storlekar	<p><u>Bredd max:</u> 70 cm <u>Längd max:</u> 70 cm <u>Tjocklek min:</u> 10 cm</p>
Rabatt	<p>Rabatt får anordnas kring gravvården på gravplatsens bakre del, framför eller vid sidan av gravvården. Rabatt får förses med blomsterlist av naturstensmaterial. Växter får inte planteras så att befintliga häckar skadas, exempelvis genom spridning eller utskuggning.</p> <p><i>Storlek för rabatt kring gravvård</i> <u>Bredd max:</u> lika bred som gravplatsen. <u>Längd max:</u> 60 cm, dock inte mer än 40 cm framför gravvården.</p> <p><i>Storlek för rabatt framför gravvård</i> <u>Bredd max:</u> lika bred som gravplatsen. <u>Längd max:</u> 40 cm.</p> <p><i>Storlek för rabatt vid sidan av gravvård</i> <u>Bredd max:</u> 30 cm <u>Längd max:</u> 60 cm, dock inte mer än 40 cm framför gravvården.</p> <p><i>Planteringslåda</i> Planteringslåda får användas som rabatt. En planteringslåda får placeras bakom, framför eller vid sidan av gravvården.</p> <p><i>Växter</i> Prydnadsbuskar, rosor, perenner eller säsongblommor får planteras i rabatten eller som solitär bredvid gravvården. <u>Höjd max, i rabatt:</u> 50 cm. <u>Höjd max, solitär:</u> 100 cm.</p>

Natursten

Exempel på utförande

Storlekar

Höjd: 30-60 cm
Bredd: 30-60 cm
Tjocklek max: 40 cm

Rabatt

Rabatt får anordnas kring gravvården på gravplatsens bakre del, framför eller vid sidan av gravvården. Rabatt får förses med blomsterlist av naturstensmaterial. Växter får inte planteras så att befintliga häckar skadas, exempelvis genom spridning eller utskuggning.

Storlek för rabatt kring gravvård

Bredd max: lika bred som gravvården.
Längd max: 60 cm, dock inte mer än 40 cm framför gravvården.

Storlek för rabatt framför gravvård

Bredd max: lika bred som gravplatsen.
Längd max: 40 cm.

Storlek för rabatt vid sidan av gravvård

Bredd max: 30 cm
Längd max: 60 cm, dock inte mer än 40 cm framför gravvården.

Planteringslåda

Planteringslåda får användas som rabatt. En planteringslåda får placeras framför eller vid sidan av gravvården.

Växter

Prydnadsbuskar, rosor, perenner eller säsongblommor får planteras i rabatten eller som solitär bredvid gravvården.

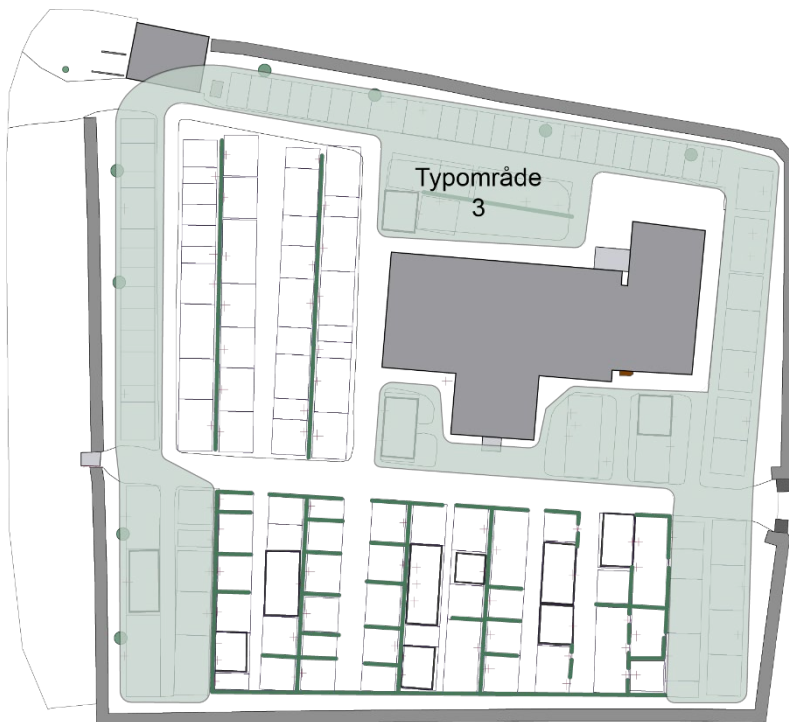
Höjd max, i rabatt: 50 cm.

Höjd max, solitär: 100 cm.

Gravanordningar

Ej tillåtna.

Gravplatsföreskrifter för typområde 3

Föreskrifter för området

I typområdet kan stående och liggande gravvårdar monteras. Gravvårdar av naturstensmodell tillåts inte.

Föreskrifter för gravplatsen

Befintliga gravramar ska behållas.

Gravplatsers ytbeläggning ska bestå av gräs, eller vara grusgravar med naturgrus i kombination med gravramar av sten. Grus ska vara i samma kulör och fraktion som andra grusgravar på kyrkogården.

Gravplatser får förses med gravramar och/eller staket.

Föreskrifter för gravvården

Illustrationsbilderna nedan visar enbart exempel på utförande.

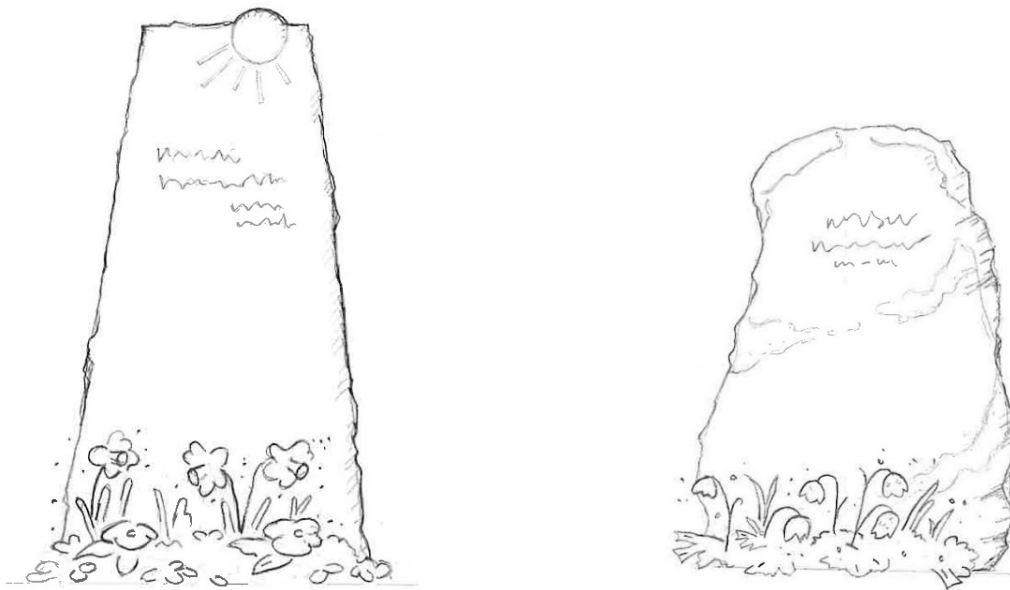
Godkänt material på gravvård är sten, smide, gjutjärn, glas eller trä. Utsmyckning eller text på gravvård kan utöver dessa material även vara av exempelvis brons, koppar.

Gravvårdar av smide, gjutjärn, glas eller trä får målas i svart, vitt eller i dämpad naturlig kulör.

Gravvårdar av smide, gjutjärn, glas eller trä får målas i svart, vitt eller i dämpad naturlig kulör. Exempel på önskad kulör ska bifogas ansökan.

Färgifyllning och förgyllning av text och mindre dekor är tillåtet.

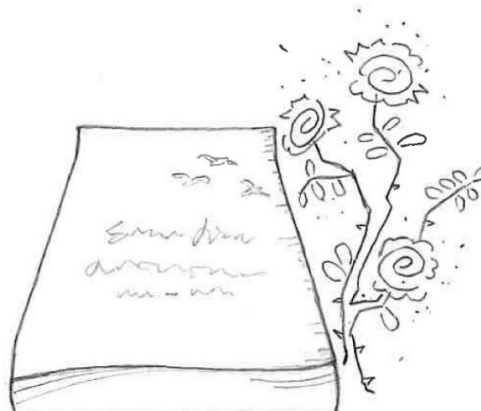
Stående gravvård

Exempel på utförande

<p>Storlekar</p>	<p><i>Enkelgravar</i> <u>Höjd min:</u> 60 cm <u>Bredd max:</u> 90 cm</p>	<p><i>Dubbelgravar och större</i> <u>Höjd min:</u> 60 cm <u>Bredd max:</u> 2/3 av gravpl. bredd</p>
<p>Rabatt</p>	<p>Rabatt får anordnas kring gravvården på gravplatsens bakre del, eller framför gravvården. Rabatt får förses med blomsterlist av naturstensmaterial. Växter får inte planteras så att träd, häckar eller annan befintlig vegetation tar skada, exempelvis genom spridning, utskuggning eller orsaka stam- eller rotskador.</p> <p><i>Storlek för rabatt kring gravvård</i> <u>Bredd max:</u> lika bred som gravplatsen. <u>Längd max:</u> 60 cm, dock inte mer än 40 cm framför gravvården.</p> <p><i>Storlek för rabatt framför gravvård</i> <u>Bredd max:</u> lika bred som gravvården. <u>Längd max:</u> 40 cm.</p> <p><i>Planteringslåda</i> Planteringslåda får användas som rabatt. En planteringslåda får placeras framför gravvården.</p> <p><i>Växter</i> Prydnadsbuskar, rosor, perenner eller säsongblommor får planteras i rabatten eller som solitär bredvid gravvården. <u>Höjd max, i rabatt:</u> 50 cm. <u>Höjd max, solitär:</u> begränsas i höjd till att inte konkurrera med trädens kronor.</p>	

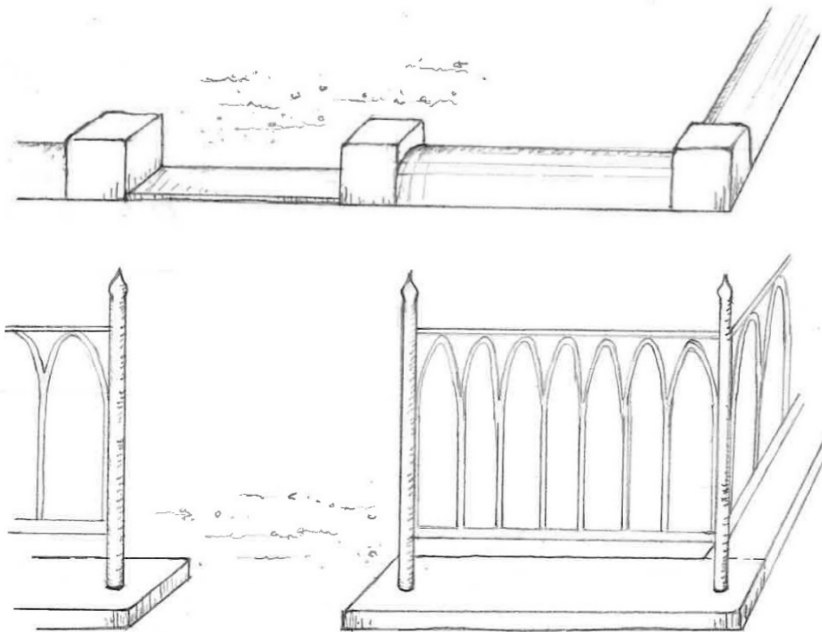
Liggande gravvård

Exempel på utförande

<p>Storlekar</p>	<p><i>Enkelgravar</i> <u>Bredd max:</u> 90 cm <u>Längd min:</u> 50 cm <u>Längd max:</u> 2/3 av gravpl. längd <u>Tjocklek min:</u> 10 cm</p>	<p><i>Dubbelgravar och större</i> <u>Bredd max:</u> 2/3 av gravpl. bredd <u>Längd min:</u> 50 cm <u>Längd max:</u> 2/3 av gravpl. längd <u>Tjocklek min:</u> 10 cm</p>
<p>Rabatt</p>	<p>Rabatt får anordnas på gravplatsen bakom, framför eller vid sidan av gravvården. Rabatt får förses med blomsterlist av naturstensmaterial. Växter får inte planteras så att träd, häckar eller annan befintlig vegetation tar skada, exempelvis genom spridning, utskuggning, eller orsaka stam- eller rotskador.</p> <p><i>Storlek för rabatt kring gravvård</i> <u>Bredd max:</u> lika bred som gravplatsen. <u>Längd max:</u> 60 cm, dock inte mer än 40 cm framför gravvården.</p> <p><i>Storlek för rabatt framför gravvård</i> <u>Bredd max:</u> lika bred som gravplatsen. <u>Längd max:</u> 40 cm.</p> <p><i>Storlek för rabatt vid sidan av gravvård</i> <u>Bredd max:</u> 30 cm <u>Längd max:</u> 60 cm, dock inte mer än 40 cm framför gravvården.</p> <p><i>Planteringslåda</i> Planteringslåda får användas som rabatt. En planteringslåda får placeras bakom eller framför gravvården.</p> <p><i>Växter</i> Prydnadsbuskar, rosor, perenner eller säsongblommor får planteras i rabatten eller som solitär bredvid gravvården. <u>Höjd max, i rabatt:</u> 50 cm. <u>Höjd max, solitär:</u> begränsas i höjd till att inte konkurrera med trädens kronor.</p>	

Gravanordningar

Exempel på utförande; gravram och gravram med staket

<p>Gravram</p>	<p>Gravram ska vara av naturstensmaterial i obrutna längder, dock är ett nedsänkt tröskelstycke önskvärt. Gravram ska monteras längs gravplatsens yttermått, som minst i storlek av en enkelgrav. Placeringen ska anpassas efter befintliga träd och häckar. Vid häck monteras gravram utanför häckbredden (nyklippt bredd). Monteringsarbetet får inte orsaka stam- eller rotskador.</p> <p><i>Storlekar</i> <u>Höjd max:</u> 10 cm (ovan mark, in- och utsida). Dekordelar, som hörnstenar eller liknande får vara max 50 cm höga. <u>Bredd max:</u> 25 cm.</p>
<p>Staket</p>	<p>Staket ska vara av målat smide eller gjutjärn. Det ska hantverksmässigt vara av hög kvalitet och ge ett bearbetat intryck. Staket ska monteras längs gravplatsens yttermått, som minst i storlek av en enkelgrav. Staket monteras fristående eller på gravram. Placeringen ska anpassas efter befintliga träd och häckar. Vid häck monteras staket med minst 20 cm avstånd till häck (nyklippt). Monteringsarbetet får inte orsaka stam- eller rotskador.</p> <p><i>Storlekar</i> <u>Höjd max:</u> 110 cm.</p>
<p>Övriga anordningar</p>	<p>Andra typer av gravanordningar som ej beskrivs ovan, kan godkännas av pastoratet om de bedöms ha ett särskilt högt konstnärligt eller arkitektoniskt värde eller andra särskilda skäl.</p>

Definitioner

Linjegrav	Begreppen linjegrav avser äldre typer av gravplatser för kista eller urna. Gravsättning skedde i löpande följd. Linjegravar uppläts utan kostnad och utan gravrätt. Gravsättning enligt detta system upphörde 1964.
Blomsterlist	Blomsterlist är ett tillbehör till gravanordningen som omger planteringsytan framför gravvården.
Familjegravplats	Familjegravplats är en äldre benämning på en gravplats. Innehavaren köpte nyttjanderätten till gravplatsen (köpgrav). Familjegraven var avsedd för kistor och urnor och uppläts med gravrätt. Gravsättning enligt detta system upphörde 1964.
Grav	En grav är det utrymme som är ämnat för gravsättning av en avlidens stoft eller aska.
Gravanordning	Gravvårdar och andra gravöverbyggnader, stenramar, staket eller andra liknande anordningar på en gravplats.
Gravhäll	Liggande gravvård, upphöjd ovan mark.
Gravplats	Gravplats är ett bestämt område för en eller flera gravar. En gravplats är alltid inritad på gravkartan.
Gravram	En gravram omger gravplatsen och ingår i gravanordningen. Den är oftast av sten.
Gravrätt	Den rätt som gravrättsinnehavaren erhåller när en gravplats uppläts för gravsättning.
Gravvård	Gravvård är den vanligaste formen av gravanordning, kallas ofta ”gravsten”. En gravvård i sten kan bestå av en livsten, sidostenar, kapital, överliggare, pelare, sockel samt undersockel, dold sockel, gjutning, grundläggning som kan vara gjuten eller en prefabricerad monteringskonstruktion. Gravvården kan vara stående eller liggande och tillverkad av olika material. Med liggande gravvård avses bearbetad och formad gravvård, ej natursten.
Natursten	Gravvård av obehandlad natursten som har kvar sin ursprungliga form och storlek. Även stenar som har bearbetats för att efterlikna naturligt formade stenar innefattas.
Planteringslåda	Självvattnade låda avsedd för plantering av prydnadsväxter. Har ett yttre kärl med vattenmagasin och ett inre kärl för plantering.
Rabatt	En yta med matjord avsedd för plantering.
Sockel	Underjordiskt eller synligt fundament för stående gravvård.
Urngravplats	Gravplats avsedd för urnor.

Vad säger lagen?

Begravningslagen

Utdrag ur Begravningslagen (SFS 1990:1144):

2 kap. Begravningsplatser – Begravningsplatsers skick

12 § En begravningsplats skall hållas i ordnat och värdigt skick och den helgd som tillkommer de dödas vilorum skall alltid iakttagas.

7 kap. Gravrätt – Gravanordningar m.m.

25 § Gravplatsen får förses med gravanordning, om det inte strider mot vad som är avsett att gälla för den del av begravningsplatsen där gravplatsen är belägen.

26 § Gravrättsinnehavaren bestämmer gravanordningens utseende och beskaffenhet. Det samma gäller gravplatsens utsmyckning och ordnande i övrigt. Upplåtaren får dock besluta de begränsningar i gravplatsinnehavarens bestämmanderätt som är nödvändig för att tillgodose en god gravkultur.

27 § Innan en gravanordning sätts upp, skall upplåtaren pröva om den är sådan att den kan tillåtas.

Kulturmiljölagen

Utdrag ur Kulturmiljölagen (1988:950):

4 kap. Kyrkliga kulturminnen

3 § Kyrkobyggnader som är uppförda och kyrkotomter som har tillkommit före utgången av år 1939 får inte på något väsentligt sätt ändras utan tillstånd av länsstyrelsen.

I fråga om en kyrkobyggnad krävs alltid tillstånd för rivning, flyttning eller ombyggnad av byggnaden liksom för ingrepp i eller ändring av dess exteriör och interiör med dess fasta inredning och konstnärliga utsmyckning samt för ändring av dess färgsättning.

I fråga om en kyrkotomt krävs alltid tillstånd för utvidgning av tomten samt för uppförande eller väsentlig ändring av byggnader, murar, portaler, andra fasta anordningar och vegetation på tomten eller ändring av medveten gestaltning av vegetationen.

Länsstyrelsen får ställa de villkor för tillståndet som är skäligen med hänsyn till de förhållanden som föranleder ändringen. Villkoren får avse hur ändringen ska utföras och den dokumentation som behövs. *Lag (2017:562)*.

11 § I vården av en begravningsplats ska dess betydelse som en del av kulturmiljön beaktas. Begravningsplatsen ska vårdas och underhållas så att dess kulturhistoriska värde inte minskas eller förvanskas. *Lag (2017:562)*.

Observera även 12-15 §§.

Kontaktuppgifter

Folkungabygdens pastorat
Kyrkogårdsexpeditionen
Axel Träffs gata 4
595 41 Mjölby

Telefon: 0142-552 10

E-post: folkungabygden.kyrkogard@svenskakyrkan.se

Hemsida: <https://www.svenskakyrkan.se/folkungabygden/personal-kyrkogardar>

Svenska kyrkan
FOLKUNGABYGDENS PASTORAT

Dessa gravplatsföreskrifter har tagits fram av Folkungabygdens pastorat i samarbete med Landskapsgruppen Öresund AB. Ansvariga för arbetet har varit Karin Mårtensson (kulturmiljösamordnare, Folkungabygdens pastorat) och Andrea Jackelén (landskapsingenjör, sakkunnig kyrkogårdars kulturvärden, Landskapsgruppen Öresund AB).